

Surt el divendres

LA TRALLA

Canuda, 15, pral.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en matèries religioses, polítiques y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA).

JUSTICIA!

Els catalans conservadors y pobres d'esperit que incapassos de comprendre la tasca de la premsa catalanista, trobaven les nostres campanyes massa fortes, y ab aquest criteri justificaven rastrement els actes injustificables dels nostres enemics, ¿qué deuen dir ara davant del llenguatge groller, odiós y maquiavèlich dels periódichs castellans?

Y no's vulgui comparar una campanya ab altra, puig si algun cop hem estat vehements, may la nostra ploma ha mentit, may hem descendit al vil ofici de fals testimoni, may hem escrit un mot que pugui pesar al demunt de la nostra consciencia honrada. Mentre que de les falsetas dels periódichs castellans n'han resultat processos y persecucions contra honradíssims patricis ayants de Catalunya y respectuosos de tot lo respectable.

La lley dita de Jurisdiccions es una amensassa constant pera nosaltres; no en vá la anomenen la lley contra de Catalunya, puig si be en la lletra de la esmentada lley s'hi comprenen á tots els ciutadans de totes les regions del Estat, veyém masca manifestament que aquell article que diu que sofrirán pena 'ls que insultin alguna regió d'aquest Estat, no té aplicació quan son els castellans els que insulten á la nostra estimada Catalunya.

Y es un insult á Catalunya demanar que se proveheixi et fatidich castell de Montjuich de canons quines boques mirin á Barcelona pera arrasarla.

Es un insult á Catalunya el permetre als periódichs castellans les infamies que escriuen.

Es un insult á Catalunya l'acte ridícul dels alcaldes de Palencia y de Pamplona retornant al digníssim Ajuntament de Sabadell els cartells anunciadors de la seva Festa perque están escrits en català.

Es un insult á Catalunya la resposta del President del Consell feta á una entitat catalana, dihent que no entenia la llengua en que venia redactat el telegrama que aquella li enviá.

Y en lloch de rebre satisfacció á tants insults, encare es Catalunya la que'n sofreix les conseqüencies, y se la insulta novament processant als dignes companys Manau, Bremon, Roig y Pruna, Ventosa y Calvell, Gambús y al respectable President de la Unió Catalanista el Dr. Martí y Juliá.

Tots els catalans ens ne sentim insultats d'aquests processaments, puig que presents al meeting varem escoltar ses paraules y les varem aplaudir, y sabém, per lo tant, que elles no eren lo que la premsa de mala fé ha denunciat.

Que's fassi justícia. Que s'apliqui la lley als que insulten á Catalunya y se 'ls hi apliqui la Lley nova, que se 'ls persegueixi com á falsaris, puig son procedir ve comprés en el Códich espanyol, que's dongui satisfacció á Catalunya castigant als culpables, y aixís els catalans eviarán en son cervell el dubte de si són ó no són lo que els altres están empenyats en que deixém d'esser.

Pero, si la justícia no's fá, si's deixa á Catalunya baix la fonda impressió d'esser la ventafochs d'aquest Estat parcialíssim, si les persecucions segueixen, si la llibertat individual dels catalans viu baix l'amensassa d'una capritxosa aplicació de les lleys repressives, si's deixa oberta la boca als falsaris, ó bé encare se 'ls alenta á escupir ses baves contra la Patria honrada, contra la Catalunya nova, la de la llengua mare de totes, la de la literatura florentina, la de les industries valentes, lluytadores contra tots els obstacles, si tot segueix aixís per complacencia y joia dels alts enemics del

El Tsar: — Si Mahoma no 'ns ajuda aixó se 'n va á can Pistras.

En Lopez Dominguez: — Aquí tens l'Extremadura que 't ve á treure d'entrebanchs.

nostre creixement, no per aixó ofegarán els nostres anhels, no per aixó farán mimvar l'amor gegant que sentím per Catalunya, no per aixó nos deturaran en nostre camí gloriós de renaixensa.

Feu justícia y no faréu més que complir ab nostre dever.

Si no 'n féu de justícia la gran idea de l'acció popular pendrà peu en totes les mentalitats catalanes, y jay del dia que Catalunya la comensi l'acció popular!

GNOM

Medalla estiuhenca

Cara

— ¿El quefe de l' oficina?
— ¿L' oficial del negociat?
— ¿El senyor de Vitigañez?
— ¿El director general?
— ¿El diputat, el ministre?
— ¿El president del Senat?
— ¿El governador, l' arcalde?
— ¿El magistrat, el fiscal?
No preguntin, no s' apurin, tothom es á pendre banysl es la resposta de sempre, la contesta de cad' any, durant els dos ó tres mesos

que 'l sol ens coloca al ast. No 'n mireu cap d' oficina no busqueu cap empleat ni funcionari de visu ni personatge important, qu' are com are, descansen de les fatigues del any. Y Biarritz está que vessa, y está plé San Sebastian, y á Coterets no s' hi entenen y á Bagneres fá fredat la barreja extraordinaria de venerables farsants, qu' en chaise-longue de palla, mandrosament estirats, avuy recobren les forses, perdudes en el treball

fatigós, d'haver de viure de les caixes del Estat. Techs, xampany i xirinoles dels colors més violats, presumpció, fatxanderia i embrutiment general. Així passa a la gra Xauxa es la cara repugnant de la medalla estiuhenca que tenim de suportar.

Creu

Visiteu les cases baixes dels pobles assalariats, y les portes son obertes no tindreu de preguntar a la tendra canalleta corsecada per la fam, hont es el pare o la mare que no hi son a estiuhear, la resposta ja es sabuda la mateixa de tot l'any: —Al taller es el meu pare, y la mare... a treballar.— Per aixó veyem les platjes de Sant Andreu y de Sans, y de Badalona y d'Horta curulles de cap a cap d'obers que son a la feyna, suant aygua y suant sanch que 'ls hi robí gota a gota el teler y la fornall, l'estiuheig que no s'acaba, homes, dones, xichs y grans deixanthi trossos de vida, febreros, assedegats, pera retornar al vespre l'infelis assalariat, a mirarse morts d'anemia els seus fills que volen pà, el pà qu'ha d'escatimarli, que li'n roben la meytat per mantenir la vidassa dels que son a pendre banys, dels que deixan l'oficina, les direccions del Estat, dels paràsits que descansen sense haver treballat may. Es aixó la creu que forma la multitud de la fam, en la medalla estiuhenca de la Xauxa agonitzant.

PEP DE LA TRALLA

La revisió de Montjuich

Se remou novament la idea de la revisió del procés del Montjuich.

La revisió del procés de Montjuich seria un bé per Catalunya.

Amichs com som de que's fassi justícia als culpables, sentim els mateixos desitjos pera que's reivindicuin als ignoscents.

En el procés de Montjuich hi han culpables y ignoscents. Avuy que Catalunya tota, te conciencia de la mala fé que regna, pot créure en les terribles denúncies que s'han fet respecte aquest procés; y l'nostre esperit justicier no pot cloure ses orelles als gemechs de les víctimes, ni pot comportar que, si hi han culpables, restin sense càstich.

El castell fatídich es al cim d'una montanya Catalana. Al estranger han sentit parlar molt de Barcelona y l'anomenen la ciutat del terror. Mentres perduri la idea de que la nostra terra comporta crims com els que se suposa comesos en nostra ciutat, la taca que pesa al demunt dels catalans no s'esborrarà.

Síen, donchs, els catalans els qui aixequin la seva veu demanant justícia. Que aleni en cada pit català el desitj de revisió, puig que tan els que creuen en els Torments com els que'n dubten han de desitjar l'esclarament d'aquell terrible procés.

Demanem-lo tots el revisament; sia cada períodich un portaveu de la opinió catalana. Fem tots una campanya seguida, inestroncable fins a haver lograt la revisió.

Aquesta portará la calma als esperits esvalotats, perque el triomf de la justícia es sempre una satisfacció al poble, y cap home pot negar que l'nostre poble la mereix aquesta.

FILOSOFIES TÒXIQUES

Fins are l'Ajuntament de Barcelona era un model en lo qu'es refereix a organizació interior pera l'regiment de la ciutat. Allí 'ls regidors se reparteixen la feyna com a bons germans, y's divideixen en comissions y aquestes en secretaries, y van descendint en oficines y arxius y porteries qu'un s'hi pert per aquelles demarcacions tant ben combinades que fins hi figuren cabos de districte per orientar als benaventurats que necessiten de la dispensa d'aquella gent pera endressar els assumptos qu'es relacionen ab

l'interés y l'bé de la ciutat. Allí pera des-embussar el ganyó d'una font ó adobar un fanal de la via pública, té de passar la súplica a mans de l'arcalde, y aquest ho interessa al Consistori pera que 'l poble s'enteri per les seves orelles de que's preocupen de les deficiències comunes; aleshores ab la consegüent aplicació d'un *aprobado* passa al estudi d'una comissió, y d'aquesta a un altre, fins que arriba a l'altre cap d'edifici ab més *considerandos* qu'un auto de jutge, y ab més rúbriques entrecreuades qu'un pergamí d'homenatge a qualsevol eminència de les qu'are s'estilen. Allí tothom fa la seva, cuidantse de la feyna assenyada y no intervenint pera res en la dels altres; hi ha correus expressos pera passar els expedients y demés tramitacions de l'una oficina a l'altre, y fins ells ab ells s'envien expressions per l'ordenansa. En una *proposició* s'hi encadena tot alló del *enterado, véase, tramitase, pase para su examen y cumplido vuelva, etc., etc.*, y quan tothom hi ha dit la seva, que deixen les cares de paper de barba com un album de pensaments d'homes ilustres, torna al Sr. Arcalde, qui ho firma d'una esgarrinxada com el fin d'un calendari. Aixó es un ordre ben ordenat que ni a Londres s'istila. Donchs bé, a l'Ajuntament de Madrid (deixinho dir ab totes les paraules perque's tracta d'un cas que ha de passar a l'admiració de les generacions vinents) a Madrid, donchs, han donat un pas que diboleix aquesta organizació, que ab l'arrencada que porta l'progrés resulta retrógada y de poch viso. Després vindrem a fer broma dihentlos que no tenen pasta d'iniciativa.

Donchs, vetaquí que a Madrid hi ha un llach ab més pretensions qu'el que tenim al Parque: l'estanque del Retiro. Alló es un bossi de mar que després del diluvio universal va perdre la direcció del mapa y hagué de quedar-se ensorrat en aquella terra pera divertiment de les criades y per servitut dels ministres que han de fer practica del ram de les onades. Ja se n'aprofiten, ja, per aixó. Tot sovint hi celebren festes marítimes y simulacros ab pressentiments de barcos, com se suposa; y fins hi volien instal·lar una illa pera donarse l'luxo de tenir colonies, sino que van tenir por de que l'aygua se'ls en ressentiria, y Deu nos en guard d'un conflicte encare que siga en una mar de per riure. Donchs be, hi ha un pobre home que té arrendat al Ajuntament un servey de barques que fan la travessia d'una banda a l'altra, pera fer perdre l'temor de embarcarse a les criatures y acostumarles a les ensopegades marítimes per un veure venir. L'Ajuntament va sospèndrel aquest servey de vapors en perspectiva, alegant que's trobaven en tan males condicions que el mi lor dia hauria ocorregut una mar de llástimes que potser la llei de jurisdiccions hi hauria tingut que veure per parodia de *desgraciados recuerdos* que val més no embolicarshi.

Ha passat el temps, y'l pobre home sentintse trontollar els interessos ha dirigit una atenta comunicació al Sr. Alcalde pera veure *qué habíamos de hacer, si le ponían los pedazos necesarios y arriba*, que ell hi perdia bous y esqueles en aquell encallament de moneda que l'Ajuntament venia obligat a respectar. Hi va haver tal pánich que'ls senyors regidors van celebrar sessió extraordinaria.—*Este hombre todo lo encuentra llano, se deyen uns ab altres. Que le vamos a hacer.—Si mandáramos ponerles unos pegados de hoja de lata?* va fer un.—*Que pase a la comisión.—Pero qué comisión?*—*¡...!—Claro! si eso no es cosa nuestra. Para qué nos hemos de meter nosotros a tapar agujeros de embarcaciones!*—Y es natural; al César lo que es del César. Què tenen que veure aquests assumptos ab un Ajuntament a la moda hont hi figuren en Pau Iglesias y en Mazzanti... Y'l Sr. Alcalde de Madrid va oficiar al MINISTERI DE MARINA perque donguessin les ordres oportunes pera l'arreglo de les barques del Estanque del Retiro.

Are diu que al Ministeri's troben en un conflicte per no saber si l'Estanque perteneix al departament del Ferrol ó al de Cartagena, y aixó porta en enrenou a les oficines, que's passen tot el sant dia consultant *planos* y regirant estadístiques, qu'es llástima de temps; perque s'entretenen les disposicions pera enviar a buscar el personal tècnich y l'material necessari pera reanudar a tota urgència les travessies de banda a banda de l'Estanque del Retiro, pera fer perdre l'temor d'embarcarse a les criatures y acostumarlos a *etc., etc., etc.*

Ja veuen que no hi fem broma.

REDENA

La Real Asociación de Cazadores de Barcelona

El despit produhit per nostres articles en alguns socis de la Real es motiu de satisfacció pera nosaltres, per la senzilla rahó de que es efecte de la prohibició gubernativa del joch.

Sols aixó, únicament que no's jugués, voliem. El governador, per virtut de nostres articles, ha sospés *les estirades d'orella*; la moralitat n'hi sabrá grat, la moralitat li remenciará lo qu'ha fet en compliment del seu dever; pero, la mateixa moralitat estarà al tanto de si s'incorreix novament en falta pera tornarli a denunciar el joch.

Aquí hauríem, donchs, acabat nostra missió, si alguns socis de la Real no haguessin fet afirmacions que convé desmentir.

S'ha dit que nosaltres abusarem de la confiança feta pel secretari *particularment*.

Deixant de banda que lo que constitueix immoralitat pública, com es el joch, no deu amagar-se encare que sigués *particularment*, afirmem categòricament que quan se presentà en nostra Redacció el secretari de la Real Asociación de Cazadores de Barcelona ho feu com a tal y no com a particular; prova d'aixó, que no'ns digué el seu nom.

Que parlà davant de la Redacció, no particularment a un redactor, ho demostra que tots els presents s'enteraren de tot lo que explicá.

Que, com particular, no hauria tingut el despit de sapiguer qui ens donava notícies fins al punt de pretendre que li donguessim els noms, se comprén ja que, de ferse denúncies, no era el particular el que'n sofria conseqüències, sino el secretari.

Y per fi, com particular no'ns hauria explicat que la Junta d'are es digna de tot respecte perque ha reglamentat les coses *fins al extrem de que ha prohibit l'ingrés de socis que no tinguin 25 anys*.

Es a dir; el secretari (quin nom, repetim, desconeixem) vingué a queixarse de que diguessim que hi havia *incautes als qui's cassava*. A quin particular se'n hi ha d'endonar res de que's cassin ó no, *incautes*?

Voldran suposar are que hi ha *particulars* que, formant part de la Junta d'una casa de joch, siguin tant escrupulosos que 'ls sápigra greu que's tracti d'*incautes* a certa gent que no son ells mateixos?

Ademés: no digué que la nova Junta havia reglamentat l'etat d'ingrés?

Aixó no es pas reglamentable en una Asociación de cazadores, ja que'l govern expedeix llicències de cassa sense fixar els anys del posseïdor.

Y, un cassador, jove, no pot formar part de la Real?

Ab quin motiu? No té dret a cassar? No li dona'l govern expedintli llicència de cassa?

El qui, donchs, com el Secretari trobi naturals aqueixes coses, no es, no pot ser may un particular, sino un individu de la Junta.

Més clar, aygua. Y are, aném a parlar de les diferentes classes de socis qu'integren la Real Asociación de Cazadores de Barcelona.

Y qui diu are, diu la senmana entrant, perque avuy no tenim prou espay pera ferho.

LA REDACCIÓ

Qüestions Socials

Lo del Descans Dominical

La llei del Descans Dominical; la d'accidents del treball, la del treball de les dones y altres tantes d'aquest istil no han sigut la resultancia d'un estudi detingut sobre les nostres circumstancies y necessitats socials; no han sigut el producte d'un examen sobre la situació en que'ns trobem per lo que respecta a n'aquest particular; sino qu'han sigut única y exclusivament el pretext ó cobertora de les concupiscències dels seus autors que han procurat conquerir ab elles la simpatia dels obrers, que 'ls desacerts y les arbitrarietats continuadament comeses els ha fet impossible.

Forsosament lleys dictades ab aquets motius havien de produhir situacions com la present que no vacilém en calificar de violenta y compromesa.

La llei es llei—s'ha dit—y per lo tant deu complirse al peu de la lletra y ha de ser respectada per tothom.

Pero aquesta teoria que'n tots els cassos ha sigut defensada per aquells a qui la llei els hauria de ser beneficiosa y simultáneament combatuda per aquells a qui hauria de causar perjudici, no ha trovat adaptació general. Els obrers l'han acullida y defen-

sada; els amos l'han despreciada y combatuda.

¿Quí te rahó? Ens atrevirém a fer una resposta extranya: Ningú.

No tenen rahó de defensarla els obrers per que les condicions especials d'ordre general que constitueixen la situació de la societat catalana no estant d'acort ab les innovacions que ve a determinar la nova llei. Aquesta llei ha sigut inoportuna, ha vingut ab una anticipació indeguda; en lloch de ser el fruit d'altres plans, ha sigut no més el fruit que per el moment ha satisfet la set ardenta del nostre proletariat. Pero com que era cullit fora de temps lluny de complir els seus efectes ha motivat una funesta indigestió.

Tampoch tenen rahó de combátrela els patrons per que ella ve a sentar un principi que l'espirit progressiu del nostre poble demana ab veritable justificació. Creyém tant lògica la rahó que abona el d'scans setmanal en diumenge que ja per endavant renunciém a defensarlo. Pero així y tot hem de parlar ab franquesa y hem de dir que no'l trobem oportú si primer no's determina per medi d'una llei que respongui a la situació y condicions particulars del nostre poble.

Pero aixó no es ni será mentres la hegemonia d'un poble regní sobre la d'un altre y més encare si la supeditada es moralment superior a la supeditadora. Aixó no será mentres els moviments socials del nostre poble no siguin nascuts del seu propi temperament. Perque aquets deixen de serho quan la seva acció continuada no pot disfrutar d'una expressió absolutament lliure.

Som, donchs, partidaris de la festa dominical. Creyém convenientíssima la seva instauració positiva y veritable; pero no esperém cap resultat beneficiós d'una llei que conserva tot el caràcter del poble més oposat al nostre.

Les transformacions socials han de passar per una escala gradual que les justifica y les fertilisa. Les unes han de ser la conseqüència de les altres. Y per aixó aquí, avans qu'aquestes, han de venir encare les que son el fonament de totes: les institucions d'ensenyansa y cultura. No podem tenir confiança en lleys que obliguin a fer festa als obrers un cop cada setmana en Estats que primer no han fet lleys que obliguin a tot ciutadà a concórrer a les escoles, com tampoch podem tenirne en les lleys que obliguen a interrompre un cop a la setmana el tráfeh mercantil, si avans no se'n ha fet un'altra que lliuri als industrials de les monstruoses càrregues ab que l'agrava un Estat inepte y infecond.

No altre cosa demostra la oposició de qu'es objecte dita llei per una part del nostre poble sempre disposat a avensar per les vies del progrés.

VALENTÍ VENTURA

L'HOMENATGE A L'EMILI VILANOVA

I

L'Il·lustració Catalana's decideix a portar a cap la justa iniciativa de rendir homenatge a l'eminent escriptor barceloní, al *únich* pintor de costums de la nostra ciutat vella; y tot demanant amablement la nostra cooperació ens ha convidat a que expressém el nostre parer pera que resulti digne y popular el tribut al enamorat glosador de les alegries baixes. Hi ha l'projecte de costejar per medi de subscripció un bust a la seva memoria, perque 'ls nostres petits puguin viure en ell la visió d'una ciutat destinada a desaparèixer entre 'ls amplex badalls de les noves vies.

Un altre subscripció! sento rondinar a banda y banda. Hi ha rahó pera dirho; aixó es cert. D'un quan temps ens a'ha pidolat molt, perque ha sigut menester sacrificar les butxaques a fins patriòtics y d'humanitat; pero potser poques ocasions s'haurán presentat pera fer més oportú l'concurs del poble en un acte d'agrahiment a un home, a un seu germà. Jo'l tinch massa venerat a n'en Vilanova pera suposar que hi hagi qu'el desconeixi y que al sentir el seu nom arronsi les espatlles, pero, no obstant, tinch casi una seguretat de que molts de vosaltres recordeu solzament a l'autor del *Qui... compre maduixes!* en la seva personalitat, sent així que l'obra d'en Vilanova arrencava de més fondo, de les vostres entranyes, de les vostres costums, de les vostres miseries y de les vostres senzilles alegries.

Tú, teixidor, que has vist transcorrer la joventut bregant ab el va y vé de la llansadora; tú, forjador, que la feyna t'crida quan encare pel carrer s'ha de caminar a les palpenes; tú, la modesta Tresina, l'órfana modisteta que t'

aclofes resignada a una vida de treball; tú, Sídro, l'artista de nyinyol; tú, l'memorialista que vius d'alegríes d'altri; vosaltres, els que pobléu, reverdintlos ab les vostres gatzares, els obradors d'argenteria dels barris de la Fenosa; vosaltres, emperadors de *pescante*, carreters de la Riba, que ab la vostra bonesa de cor esvahiéu les tares de la llengua... A tots os ha estimat y pera tots ha viscut en Vilanova; y rient ab vosaltres y aconsoant ab ratxades d'humor les vostres penes, ha encaminat ab exemples y prédiques de bon amich els vostres sentiments cap a l'amor al treball y a la família, qu'es ahont arrela el benestar dels humils.

Are que la major part dels vells y tortuosos carrers de la ciutat antiga, la seva enamorada, van a desaparèixer per un sempre més, es bona ocasió pera perpetuar la seva obra. Ell, encantat dels recóns casulans hont hi sucava la ploma, va combatre ab totes les seves forces el projecte de *Reforma*; y la *Reforma* ha esperat sa mort pera treure la dalla. Per aixó fora just cercarli pera raser un lloch hont la ciutat nova no hi enviés les seves alenades; hont tot conservés davant la pedra, el mateix ambient ab que l'home va embolcallar les seves creacions.

Deixéume, donchs, pendrer la paraula...

JOAN B. ALSINA

La interpel·lació Junoy

El diputat republicà N' Emili Junoy, ha demanat al quefe del Govern, el dia d'obertura de les Corts pera interpel·larlo sobre les indignitats que's cometen contra Catalunya.

Nos plau fer constar la satisfacció ab que hem vist la iniciativa del diputat republicà, filla de la indignació que li ha causat el procedir incalificable dels impertinents enemics de la Patria.

Tinxiu en Junoy la seguretat de que darre d'ell hi ha tot un poble que ha sentit com ell la indignació y que veu ab goig la seva iniciativa y que tot aplaudintla espera ab anheli el dia de la interpel·lació.

L'exemple d'en Junoy será seguit per tots els dignes diputats de la terra catalana. La Justícia ens unirà y l'amor a la llibertat nos farà forts.

En Junoy ja ho sab que la Cambra espanyola será hostil a les seves denúncies, pero ¿qué és la Cambra al costat de un poble?

Catalunya ha demostrat que no oblida als seus defensors; y tots els que prenguin sa defensa tenen ja per endavant, el carinyo y la respectuosa admiració de tots els catalans.

Campanya contra la premsa criminalista

Va fentse extensiva per tota la premsa de Catalunya la campanya per nosaltres empresa en nom de la moralitat y la cultura. Son una bona colla de companys nostres, que en atinades rahons exposen als seus llegidors la imperiosa necessitat de fer desaparèixer de casa nostra la monstruosa premsa qu'es una taca vergonyosa en el nostre sacerdocí. Si les autoritats fan el sort a les nostres súplices, ja'ns bastarem nosaltres pera desarrelarla del nostre poble que insomniament li dona vida; mes per aixó es necessari que totes les persones de bona voluntat, y afavorides per un grau de criteri que'ls fa superiors a ne'ls que acaben d'embrutir-se ab aquestes lectures, ens ajudin ab totes les seves forces y fassin de la seva part tot lo possible pera conseguir la exterminació dels diaris borts que, com la filoxera, venen a casa a corsecar y pervertir les ànimes.

Un alcalde que's fa aplaudir

Llegim en el *Llevar*, de Sant Feliu de Guíxols, que'l senyor Alcalde d'aquella cultura y industriosa vila ha fet retirar dels carrers y establiments de venda de periódichs l'esgarriós cartell dels *Sucesos de Barcelona*, del que'n donavem compte la setmana passada. Tota la vila ha vist ab bons ulls la disposició del senyor Alcalde, qui s'ha fet digne del aplauso de totes les consciències honrades.

¿Qué hi diuen a n'aixó l' senyor Governador y'l senyor Alcalde de la civilisada (?) ciutat de Barcelona?

El «Diario del Comercio»

En les edicions del 28 y 29 del passat mes de Juliol, aquest seriós diari de la nostra ciutat publica dos articles a propòsit de la nostra campanya contra la premsa criminalista. Ne reproduhim alguns paragrafs per creure d'interés lo ben atinat de sos conceptes. Diu aixís:

«... El héroe del fort Chabrol, que

tanta celebridad obtuvo, ha tenido, en la misma Francia, numerosos imitadores. Sin necesidad, pues, de citar mas casos,—cosa que nos habria de ser muy fácil—bien patentemente se demuestra la fatal influencia del mal ejemplo, y, por lo tanto, el incalculable daño que hace a la sociedad con la publicidad escandalosa que está dando a toda suerte de crímenes, por parte de esos papeles citados... y aún, si bien que en menor escala, por parte de otros muchos periódicos que se dicen políticos ó de información, y que no vacilan en llenar gran parte de sus columnas con espeluznantes y excesivamente detallados relatos de hechos que, de ser mentados, debería ser tan solo para lamentarlos y anatematizarlos como se merecen.

Estamos seguros de que las autoridades sabrán evitar inmediatamente el peligro señalado, acabando pronto con la gran inmundicia que lamentamos.

«Como no? ¿Se haría sentir al criminal, inconsciente quizás, todo el peso de la ley, y no haría una ley para castigar a los que le han inducido al crimen? ¿Se castigaría al autor del atentado, y no se castigaría al que en perjuicio de la pública decencia, lo explota? ¿Se castigaría al que ha sido víctima de la humana miseria, y no haría un correctivo para el que busca solo granjear a costa de las miserias del prójimo, aumentándolas y propagandolas escandalosamente—como quien ve en ellas la materia prima para su negocio—por medio de esas publicaciones antisociales que, con premeditación y alevosía, se cuida muy bien de propinar?...»

Las autoridades, para ser dignas y verdaderas autoridades, merecedoras de estimación y respeto, deben velar celosamente y hacer sentir el suave influjo de su paternal tutela sobre los pueblos cuyo gobierno les ha sido confiado. Nos dirigimos a quien pueda y deba, en razón de su cargo, cuidar de la salud moral y material de nuestro pueblo. La ley ha de dar medios sobrados para reprimir toda suerte de inmoralidades, todo género de atentados contra la salud pública... En todo caso, habríamos de recordar el célebre aforismo latino: *Salus populi, suprema lex!*

Molt be per el *Diario del Comercio*. Ell tinga forces imitadors entre'ls seus confreres, y aixís tots a la una logrem lo que es de necessitat y de justícia que haguem de conseguir.

Joves de voluntat

Han vingut a la nostra Redacció uns joves que han manifestat ser els que enganxen per les parets y portes els saludables paperets que condemnen la lectura dels *Sucesos*. No hi ha que dir que'ls felicitem de debó per la seva obra que verdaderament—y més encare tractantse de joves—necessita una gran força de voluntat. Perque fassinse'l càrrech que's passen tota la tarda del diumenge, l'hora del esbarjo, retallant els paperets a la mida, engomant-los, y ab una empremta de mà, de soles dugues ratlles, tenen la paciència d'anarlos marcant d'un a un, fentse després, ells mateixos, de fixadors per les cantonades.

Entesos ab nosaltres els alleugerim el pes de la propaganda imprimint unes fulles qu'ells se cuydarán de repartir per nostres carrers y establiments públics, com aixís mateix per totes les associacions cultes de Catalunya.

Molt be, joves, molt be. La joventut es la esperança de totes les bones causes.

Noves

Un amich nostre ha ofert a una venedora de diaris pagarli setmanalment el benefici que li reportava la venda de *Los Sucesos*, a condició de que no s'empastifés més les mans ab el nomenat periódich. Ab uns quants abnegats aixís els paquets de *Sucesos* haurien de competir ab *El Liberal* en la servitut de paperines.

*** En Joan Viladot Reig d'Agramunt ens dona compte d'un acte qu'acredita els bons sentiments del vehinat de la mentada població. Dies enera l' venedor de periódichs va enganxar a la paret el cartell *terrorífich* que ja s'ha fet casi bé popular gracies a l'interés de les autoritats en bé de la cultura que venen obligats a mantenir. Pero 'ls vehins d'Agramunt ajuntantse tots d'obra com havien fet ja de pensament, arrencaren el cartell, privantse aixís d'una vergonya que constantment se'ls posava a la vista.

Diu molt bé l' nostre amich Viladot que la ostentació de tan escandalosos periódichs es insultar a un poble pacífich com Agramunt, que sab passar dotzenes d'anys sense registrar cap atentat criminal.

*** Parlen també, ab escullits treballs, de la campanya en bé de la cultura, els nostres companys *Gent Nova de Badalona* y *La Veu del Ampurdà de Figueres*. Encai-xem.

Se continuará.

COLOM

Segueix lo dels presiris

Desgraciadament s'han confirmat les nostres temenses. El crit d'alerta que donavem

la setmana darrera no ha sigut injustificat. El concell de ministres de diumenge passat acordà habilitar el castell de Sant Ferrán pera establiment penitenciari.

Una vegada més podem anotar una injuria monstruosa realitzada contra Catalunya pels governs de la situació. Les declaracions d'assentiment de que parlavem en nostre darrer article fetes pel comte de Romanones, han posat en evidència la mala fe que caracteriza els seus actes, ja qu'han aprofitat un moment de pausa en la nostra excitació pera sortir en be dels seus proposits.

Els enemics de Catalunya s'obstinen fanàticament en no volguer escoltar les seves justes reclamacions y creuen més convenient atendre a la premsa d'allí dalt que'n son odi a la nostra terra, funda els bons fruits de ses empreses mercantils. No's vol reconeixer el dret lilegitim d'un poble qu'exigeix el compliment d'un Códich legalisat per ells mateixos; d'un poble que no vol doblegar fins a sufrir un rebuixament moral que no li pertoca y d'un poble que com tots els que formen aquest Estat te les mateixes atribucions que'ls altres pera declarar y exigir a n'aquest que sigui el servent cumplidor dels seus lilegitims desitjos. No's volen reconeixer aquestes rahons indiscutibles, pero no'ls costa gens accedir mansament y cobardament a les exigencies d'un periódich en contra de les necessitats de tot un poble. Y es que l'ánim dels que mangleixen les coses del Estat es instintivament enemic nostre y el més petit estimul determina en son favor la solució de tots els duptes.

Pero aixís y tot, cal oposar als llurs plans la nostra forsa decisiva sense defalliments. Seguir ab la mateixa energia la protesta començada. Consolidar l'acció comú de tots els catalans ja que tots per igual hem d'estar interessats en el assumpte y fer efectiu y veritable el triomf que per un moment han vist assolit els que encare no han rebut dels nostres governants el derrer desengany.

Dihem aixó, per que entre aquets s'hi donguin per compresos, els ignoscents senyors que componen el *Comité de Defensa de Figueres* quin manifest darrerament publicat per la premsa diària, ha vingut a demostrar en ells una bona fé ó ignorancia que ratlla a lo incomprendible ó a lo censurable. Mentres el Catalanisme tot s'ha aixecat com un sol home per protestar del célebre trasllat posant a contribució de la dignitat de Figueres tot l'esforç dels seus capdills y tota l'acció de la seva propaganda, els senyors del *Comité* feyen pública manifestació del seu reconeixement envers el general Lopez Dominguez per haver desistit en la terrible amenaça. No es are la millor oportunitat pera comentar com se mereix semblant manifestació ja que lo que més deu preocuparnos es salvar a la noble ciutat empordanesa del conflicte a que está subjecte. Pero bo es que aixís se consigni esperant parlarne un altre dia.

Per are redressém segonament les nostres energies y recomensém la campanya en malhora sospesa. Torném als nostres cors la virilitat de la indignació y fem per amor a Catalunya que's desbanquin els propòsits dels que sols s'inspiren en l'odi que li professen.

PERE B. TARRAGÓ

Cops al bulto

Ab motiu de la qüestió dels ómnibus-automóvils en Pinilla s'está lluhint al Ajuntament.

Segons feyem constar en el número passat, havia fet suspendre dita discussió durant vuyt dies pera que hi pogués pendre part el regidor lerrouxista mut Vila, pero aquest, recordantse de qu' es mut, al arribar el dia de la sessió no va badar la boca. Y en Pinilla que'ns havia fet esperar vuyt dies perque'l poguessim sentir! Quin modo de ferlo quedar malament!

En cambi ell ja va parlar per tots dos; fins va llegir un article d'un periódich de *allí dalt* en que contava les desgracies que durant dos mesos hi havian hagut a Londres produhides pels automóvils (pochs dies avans s'havia dit que no hi circulaven). Pero's va descurit d'explicarnos les que havien produhit els tranvies en igual període de temps, que'n una població com aquella, de cinch milions d'habitants, deuen ser en gran número.

Y consti qu'aquesta rabiosa oposició no tendeix més que a retrassar uns quants dies la circulació dels ómnibus automóvils, no a impedir-la; puig si pels carrers hi poden circular les motocicletes y'ls automóvils de propietat, naturalment que també hi tindran dret els automóvils de *La Catalana*.

Per aixó, com ja hem dit, sols se tendeix a que la Companyia belga s'embutxaqui unes quantes mils pessetes, y que'ls obrers de Gracia paguin els 15 céntims de passatge que cobren els tranvies, per contes dels 10 céntims que cobrarà *La Catalana*.

♦♦♦

El Liberal, aquesta planta exótica que la premsa rotativa d'allí dalt havia intentat trasplantar a Barcelona, y ahont, per fortuna, no hi ha pogut arrelar, enfurismat perque la caixa dels céntims va de baixa, s'ha volgut revenjar ab els oradors catalanistes del miting de Badalona, y després de felshi dir paraules que no havien pronunciat, (monstruositat incalificable, fins avuy desconeguda en la noble terra catalana), encara té'l cinisme de fer ratificar per un de sos redactors les seves embusteries, y quan li han fet veure qu'una carta del mateix calumniós acusador no constituheix cap prova jurídica, rabiós en sa impotencia per no poguer fer el mal que volia, escup son verí a tort y a dret, y ab noves acusacions pretén ressucitar la causa que's va seguir contra en Puig y Cadafalch, y fa calumnioses reticencies respecte al miting de Sabadell.

Aquest periódich espia y calumniador no desmenteix sos antecedents; precisament fa uns tres anys que a causa de les seves calumnies van ser processats cinch honrats ciutadans del Vendrell, que van estar durant més d'un mes presos a la presó de Pilats de Tarragona.

Y aviat farà un any que al donar compte de les detencions de catalanistes efectuades el mes de Novembre del any passat, publicava aquelles informacions tan falses y tan desprovistes d'imparcialitat, ab les que semblava que no tenien altre objete que agravar la situació dels empresonats.

Y a *El Liberal* li sab greu que no hi hagi catalanistes presos.

Sabem qu'algun de sos redactors ha sigut agent de policia. ¿Que vol fer mérits per tornarne a ser?

♦♦♦

La nova policia que l'actual ministre de Gracia y Justicia ens va facturar quan ho era de Governació, dientnos que venien pera descobrir als autors de les bombes, sols se dediquen a buscar bronquina als municipals, *serenos* y vigilants, tant que l'altre dia van portar pres al vigilant del carrer d'Aribau.

Com que d'ells n'hi ha hagut molts de presos (per cert per causes gens honroses) volen que'ls vigilants no siguin menos.

Nosaltres voldriem fer una estadística dels policies que están presos, pero han sigut tants qu'hem perdut el compte.

Actualment no sabem quants n'hi ha a la presó; pero no fa gayres mesos *solsament* n'hi havia sis.

¡Sis policies presos en un *cuerpo* en el que sols son uns trescents! ¡Es a dir un de pres per cada cincuenta que fan servey!

Y aixó passa a Barcelona, ahont per una població de 600.000 ànimes hi ha una presó ab unes 600 celdes, que casi may están ocupades en sa totalitat, corresponent per lo tant un pres per cada mil habitants.

O dit d'un altre manera: per cada mil habitants que no fan de policia correspon un pres, mentres que per igual número d'individuos del *hule* corresponen vint presos.

Es a dir que la delinqüència entre 'ls que son pagats per vigilar que 'ls altres no delinqueixin, es vint vegades més crescuda qu'entre 'ls qu'han de pagar pera que vigilin per ells; y que si Barcelona, per contes d'estar habitada per sa actual població, ho estés exclusivament per individus de policia, haurie de menester vint presons iguals a l'actual pera poderlos inquirir.

¡Vaya un regalo qu'ens va fer el Comte de Romanones!

¿Y aquesta es la gent que ha de vigilar? perque lo lògic fora que nosaltres els vigilem a n'ells.

Sobre tot que no'ns en envihi més, perque tindriem de construhir noves presons.

Y per torna encare 'ns les farien pagar a nosaltres.

♦♦♦

Suposém qu'en Lerroux, s'haurá convensut de son fracás.

Funda un diari y en un moment de sinceritat, als brindis d'un banquet, ens manifesta que entre tots els redactors no n'hi ha un sol de catalá, perque no ha trobat cap periodista natural d'aquesta terra qu'hagi volgut entrar a formar part de sa redacció.

Se dedica un banquet al Tibidabo, y malgrat de que al Ajuntament de Barcelona hi ha més de trenta regidors republicans que ell ha triat entre 'ls més adictes, sols n'hi acudeixen tretze, y encare un d'ells, l'Esteve, fa declaracions en favor de la Solidaritat.

A Catalunya hi ha més d'una dotzena de diputats republicans y altres tants fora d'ella, y no obstant ni un sol envia la seva adhesió al acte del banquet. Sols el regidor Giner de los Rios hi envià una carta.

Hi ha a Barcelona una dotzena de diputats provincials y altres tants en lo restant de Catalunya, y molt poch (dels de Barce-

lona) hi acudeixen, sense rebre cap adhesió de cap dels de fora.

Hi ha a Catalunya unes quantes dotzenes de periódichs republicans y tots hi brillen per sa ausencia.

Fa un mitin per despotricar contra la Solidaritat y 'ls catalanistes, y á pesar de demanar adhesions á totes les societats republicanes, tant de Catalunya com de fora, sols consegueix un número escàs d'adhesions.

Hi parla un orador de la Associació Escolar Republicana, y l'endemà surt una protesta á la premsa fent constar que dita Associació no havia delegat á cap orador pera que usés de la paraula ab son nom.

Y encare no voldrà que li diguin que predicar contra Catalunya es predicar en desert?

R. I. U.

Contra les voluntats del poble

El tzarisme absolutiu, innat en el lleuger esperit de Nicolau II, ha dut de manifest que'l poble rus no vol caure novament á la masella vida d'esclavatge, que ha viscut durant sigles y sigles. Les alenades de llibertat han despertat els cors dels oprimits, y quan se creyen haver assolit el primer pas pera imposar la voluntat del poble y fer factible sa personalitat, el Tzar, potser espahordit de lo que devindria si aquesta voluntat s'encarés fermament y ardidament ab son imperialisme oligarca, ha resolt desfer la Duma.

Emperó no ha pensat que'l poble rus se sentiria ferit en lo més profon de l'ànima y s'aixecaria orgullós, redressantse enfront del espectre engrillonat que'l vol tornar á fer caure; no ha pensat en la eterna revolta que impera en totes les Russies, y que dia darrera dia furga sota mateix del tronó pera estimar-lo; no ha vist l'odi que cova en el pit de cada rus cridant venjança, del inmolament de milers de germans que cobreixen pahorosament els seus dominis.

Si la diplomacia de Nicolau II hagués sapigut enmotllarse en el despertar del poble y atemperar sos instints absolutius, mantenir un contacte rahonable ab els representants que Rússia li enviava, potser hauria aturat l'onada revolucionaria que are amenaça enfonsar-lo; potser el setial sobirà no hauria trontollat cap á la inevitable cayguda en que devalla.

¿Per qué concedí la palanca, per quina'l poble s'apropià á ell y li exposés tots els sentiments y afeccions que l'internen?

¿Per qué apropiava als llavis sedents dels russos la copa de la llibertat, si havia de retirar-la avans que'l preuhat líquit amorós de la boca seca del poble, que esperava d'ell una evolució que li vigorís la anémica vida que portava?

El Tzar ha tingut por y ha volgut negar al poble la intervenció que en la marxa política y social de Rússia hauria influït la Duma.

El rusos han sentit el mantell de la Democracia passar sobre les testes y han comprés la veritat y tenen fé ab la justicia; y aquesta fé en sí mateixos els durá á la victòria.

La lluyta es declarada. Com en tots els pobles caduchs, Rússia sent un trasbalsament que remou 'ls organismes que la integren; la abolició de la Duma—organisme que hauria estat la armoniació de la suma de sentirs y pensars dels diferents batechs socials que hi germinen—es el rompiment definitiu de tota avinensa entre'l Tzar y'l poble; un y altre se han declarat la guerra á mort. L'absolutisme inquisidor ha obrt una sangniant ferida á la voluntat del poble rus, y aquest, imponentse, vol personificar sa soberania.

Ara comensa á Rússia la veritable revolució; y la comensa quan fa temps que la sancha ha corregut á dolls; ara'l tzarisme reb el càstich del egoisme absorbent que l'impulsá á declarar la guerra al Japó. Rússia, creyentse gran, sapiguentse indomable, clavá les urpes á la voluntat del poble.

La voluntat del poble rus s'ha manifestat orgullosa y gelosa dels seus drets; si aquesta voluntat es conscienta y enrobustida per un esperit nacional, triomfará forçosament.

Les voluntats dels pobles, tart ó d'hora, imposen la llur personalitat, malgrat totes les opresions y totes les tiranies.

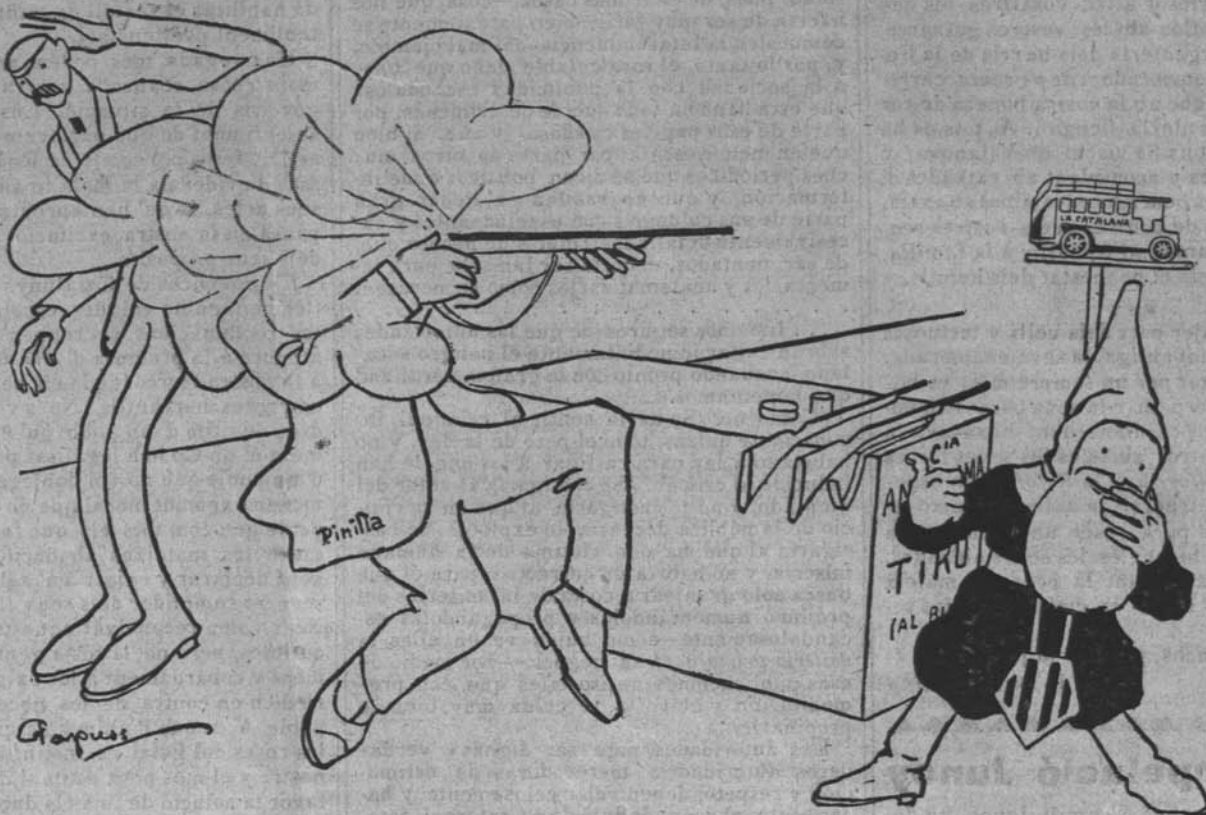
LLUÍS MANAU

NOTETA

May el catalanisme pot ser una idea rancia ni de retrocés perque es nascut en plé sicle XIX anomenat de la llum y en quin s'ha desenvolupat més l'electricitat y la pau. Diferentment dels que tenen idees oposades y que son filles de sigles remots del obscurantisme de les discordies y de les guerres.

ROSSENDO CARRAU
(Obrer del Port)

El tret per la culata

L'Gnom.— Aixó son les gracies de jugar ab males armes

FUETADES

El repart de premis á la Escola Mossén Cinto tingué lloch el dematí de Sant Jaume en el saló del Foment Autonomista Catalá.

Els premis eren oferts per diferents entitats y particulars, entre les que hi havia la Unió Catalanista, Foment Autonomista Catalá, Centre Provincial de Lleida, El Poble Catalá, Ferrán de Sagarra, Pere R. Garriga y Puig, Un catalá que's troba á América, En Patufet, Associació Wagneriana, Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de la Industria, Associació Protectora de la Ensenyansa Catalana, Joan Borrás y Basté, Joseph Viadiu, Lectura Catalana, Ajuntament, J. Munné, A. Botey, P. Bonet y La Tralla. L'acte resultá hermos y demostrá 'ls avenços dels alumnes.

El company En Lluís Manau ha resultat guanyador d'un Premi en els Jochs Florals de Sabadell. ¡Ja ho veus, Liberal!

A l'hora de sortir aquest número al públich, ja haurán sigut presentats al govern civil els estatuts d'una nova entitat catalanista, titulada «Joventut Catalanista de Barcelona», composta en sa major part de joves nacionalistes del carrer de Tallers.

Quedarà constituïda la setmana entrant y tindrà son domicili al carrer de Corcell de Cent n.º 263 baixos.

Estará adherida á la «Unió Catalanista».

Sense comentaris.

De la Revista de Sabadell:

«Tenim á la vista una carta d'un distingit compatriota nostre resident á Alcoy, en la que manifesta l'atropell de que ha sigut víctima el cartell anunciador de la Festa Major de nostra ciutat.

Segons dita carta, nostre cartell estava fixat en la Casa Consistorial d'Alcoy; y en la tarde del dia 26, tres militars, dos d'ells vestits de paisá, van agafar una cadira de l'Administració de consums (situada en els baixos de dita Casa Consistorial) y un d'ells enfilantse en la cadira feu una completa destrossa de nostre cartell ab la punta del seu bastó, manifestant que ho feia perque estava redactat en catalá.

El compatriota á que 'ns referim, al tenir coneixement del fet, va presentarse al senyor alcalde d'Alcoy, don Santiago Reig denunciantli 'l fet y protestant de l'atropell com á catalá y com á veí d'Alcoy. El senyor arcal te li manifestá que tenia ja coneixement del fet, que faria les averguacions convenientes y que compliria com á arcalde.»

En Benet y Colom haurá quedat espatarrat. Ell, que després de tant suar, havia conseguit fundar el Centro Regionalista Monárquico, s'ha trobat ab qu'en M. ura al rebre una comissió del Ajuntament de P. lma 'ls hi clava entre cap y coll la noticia de que la Autonomia es incompatible con los actuales gobiernos.

Perque si autonomia y actuals governs son coses incompatibles, naturalment que les paraules Regionalista y Monarquia no hi caben en el mateix títol.

Y donchs, senyor Benet y Colom? ¿Cambiarém el títol del Centro? ¿Qué farem ara? Perque 'ls monárquichs y conservadors com ell no tenen més remey que obehir al ilustre Jefe.

El ferro-carril funicular á Vallvidrera fa temps qu'está completament enllestí, pero no's pot inau-

gurar perque als senyors d'allí dalt no 'ls hi dona la gana de concedir el permís, y 's coneix que no poten pressa.

Y aixó no té res d'estrany, perque pera fer la ayarda de coloms missatgers al Tibidabo també van tenir de demanar el corresponent permís, que sols van conseguir després de molt demanar y per una sola vegada.

Segons aquesta gent els catalans no entenem de res, y necessitem que 'ls sabis que may han estat á Catalunya ens il·luminin, y que cada vegada ens diguin lo qu'ens convé.

Tot aixó sino fes fàstich faria riure.

En el mitin lerrouxista del Condal va haverhi molts vivas. Van cridar ¡Viva la República! ¡Viva Espanya! ¡Viva En Lerroux! ¡Viva el defensor de las victimas de Montjuich! ¡Viva el Gambetta d'Espanya! (¿) etz., etz. Pero ningú va cridar ¡Visca Catalunya!

Y aixó que s'hi trobaven.

Ilustre Señor Alcalde Harmonioso de las Fiestas de Sabadell porque no anunciaba corrida de toros.

Vea si le gusta el presente retrato.

Al mitin dels republicans adictes á la solidaritat que's va celebrar á Badalona, també hi va anar la colla del escándol á pertorbar l'acte.

Ab aquesta ja son quatre les vegades que aquesta mateixa gent ha intentat pertorbar actes semblants. El mitin en protesta del trasllat dels presiris á Figueres del Condal y 'l de Badalona; la reunió dels federals á la Serpentina, y últimament el citat mitin republ cá solidari de Badalona.

Al únich al que no hi van anar va ser al de Sabadell; segurament perque 'l viatge val una pessesta, y qui 'ls paga se va espantar devant del gasto que implicava la movilizació de la partida.

Ahont van errarla de debó va ser á Badalona. Miren qu'intentar pertorbar un mitin solidari anticaciquista á Badalona, ahont fins les pedres del carrer si tinguessin veu cridarien: ¡Mori'l caciquisme! demostra una igroccencia immensa.

Per aquest camí en Lerroux á Badalona no hi farà molts prossilts.

VIC. y ME

Suscripció

pera una Bandera que onejará á la Catalunya de l'altra vessant del Pirineu, qu'envien les dones catalanes á Mme. de Haussy.

Suma anterior, 79'25 pessetes.

Quotes de 25 cèntims

Josepha Roig de Pascual, Caterina Casas, Rosa Basuli de Teixidó, Dolores Teixidó y Basuli, Agna Blasi de Vila, Rosa Durbán de Serra, Teresa Serra Durbán, Francisca Serra Durbán, Matilde Serra Durbán, Carme Bonastre de Tardá, Eleonides Guillem de Sas, La m re de son fill. Dara Lo ghuri, C. B., Rita Vila de Torrens, Pepeta Calmell de Rodergas, Maria Sanpons, Maria Balletó d'Urpina, Joaquina Xena, Laura Florestá, Maria S rrat de Pujol, Margarida O'on, Dolores Odon, Agna Maria Fernández de Arisó, Una catalana de cor, Maria Puig y Gairalt, Madrona Gairalt de Puig, Joana Pujol, Aurea Rabartes, Francisca Coll, Carme Mercadal de Graus, Pilar Graus, Carme Cerdá, Dolores Tapiés, Josephina Sánchez, M. G., F. R., Assumpció Violant de Soler, Dolores Soler, C. Enrich, Farranda Plana de Pa.ás, Antonieta Orriols y Artigas, Maria Cots Ayguadé, Tresa Cots Ayguadé, Pilar Codina, Joseph Aguiló de Roca, Agna Roca y Aguiló, Maria Corts y Forns, Dolores Roig, Josepha Roig, Mercé Roig, Margarida Roig, Concepció Roig, Mercé Rafecas, Magdal na Salvat, Marina Fitó, Francisca Salvat, Nadal Ripoll, Vicenta Coromina, Carme Coromina, Dolores Puigdevall, Laura Trullenc, Leonor Martí, Leonor Estany, Teresa Lliná, Dolores Llinás, Assumpció Llinás, Maria Vilar, Rosa Mas, Rosa Oriol Orriols, Antonia Vinyols, Cloti de Capdevila, Maria Sanpons, Maria S gura, Felipa Salinero, R. Curet, E. Tarrado, C. Curet, R. Gili.

Quotes de 20 cèntims

Mercé Gan uer.

Quotes de 15 cèntims

Margarida Seguí de Fonoll, Teresa Forestier de Fonoll, Consol Martorell de Fonoll, Teresa O'riols de Fonoll, Sofia Cuerca, Monserrat Ribas y Cuenca, Josepha N.é, Joaquina, Pilar Aragonés, Joana Soulier.

Quotes de 10 cèntims

Manela Artes de Aragay, Maia Aragay Artés, Leonor Aragay Artés, Mercé Vidal Aragay, Teresa Casanovas Artés, Tresa Vallsorgas, Elissa Boixadés de Pintó, La meva dona, Carme Ujéts, Salvadora Termes, Josepha Grau de Monés, Agna Tort de Monés, Elvira Vila y S ntmassa, Carme Jordá y Hortal, Lola Llepa Pá (Rub renca), Sila Corbatera, Mercé Ferrer y Monés, Josepha Catalunya, Antonia Carre as Mahones, Dolores Bancelés, Dolores Aubeizon, Natalia Aubeizon, Ramona Biunals, Maria Biunals, Francisca Caballeria, Alberta Caballeria.

Suma total: 103'30 pessetes.

La llista restant anirà la propera setmana.

Queda tancada la suscripció.

Desseguít que sigui feta la bandera, donarém compte del lloch en que será exposada, y de la data que's farà l' entrega á Mme. De Haussy.

Cartera de Comunicacions

J. P. No podem tractar aquets assumptes.— Guany-Cabres. En deu anar carregat.— A. I.

ANLLORAMEN

Anlloru aquelles tardes que yo anaba á paraxá per las hermosas platxas del oncle acompanyat.

Lo que's pera fer versos costé té qu' litats d' inspiració n' hi sobra... al'cote l' hem tirat.

Agna Rafols. Anirà al extraordinari de les dones catalanes.— Torrijos. Ha passat l'actualitat.— Vauri. Vol fer el favor de no escriure tan llarch.— J. O. de Gracia. Ens alaba massa.

Imp. LA RENAISSANCE, Xuclá, 13, baixos